

HET V OLKS BELA NG

LIBERAAL VLAAMS TIJDSCHRIFT
WWW.HETVOLKSBELANG.BE

nr 2 ■ Februari 2022
Jaargang 143 ■ maandblad

in dit nummer

EDITORIAAL
De schemeroorlog / 2

LVV
Vive ma liberté / 3

LIBERAS
**Liberaal Volksbond
ten strijde / 4**

BOEK VAN DE MAAND
**Het complotdenken
ontmaskerd / 5**

BUITENLAND
De Zwitserse democratie / 6

OPINIE
Durven keuzes maken / 8

KUNST
**Een portret van
André Goezu / 9**

BIOGRAFIE
**Het turbulente leven van
Emmanuel de Bom / 10**

LVV
Alle info over de studiedag / 12

Studiedag "lokale politiek"

LIBERAAL VLAAMS VERBOND

Zaterdag
26 Maart 2022, Gent

Lokale politiek doorgelicht

'Save the date'! Op **zaterdag 26 maart 2022** organiseert het Liberaal Vlaams Verbond (LVV) een studiedag over de lokale politiek. De studiedag wil dit onderbelicht thema in de belangstelling brengen met gesprekken met burgemeesters en schepenen over hun rol als lokaal bestuurder, een debat over de pensioenen in de lokale besturen, een toe-

spraak van Vlaams minister Bart Somers over de gemeentefusies en een debat over de toekomst van intercommunales.

De studiedag vindt plaats in het Provinciaal Administratief Centrum 'Het Zuid' te Gent en start om 10 uur.

Inschrijven is noodzakelijk.

Meer info op blz. 12.

Leve mijn vrijheid!

"Wanneer vrijheid in al haar vormen en gedaanten als vanzelfsprekend wordt beschouwd, loert het risico om ze te verliezen om de hoek." Dat zegt LVV-ondervoorzitster **Janna Bauters** in een stevig opiniestuk. De recente betogingen leggen het debat weer wijd open over de vraag: "wat is vrijheid en hoe ver kunnen we daar in gaan?"
Lees meer blz. 3.

De schemeroorlog

“In conflicten, zoals nu met Rusland, is de Europese zwakte onuitstaanbaar.”

Met de groeiende spanning tussen het westen en Rusland, met Oekraïne als inzet, is de Koude Oorlog precies weer helemaal terug. We konden ons plots iets voorstellen van een oorlogsdreiging zoals de vorige generatie die in de meidagen van 1940 meemaakte. De angst van de oorlog zat heel dicht op de huid.

Door het spierballengerol aan beide zijden kregen we een goed beeld van hoe een oorlog ontstaat: opbod en machtsvertoon klimmen gelijktijdig naar de escalatie toe. De vraag is: wie steekt het vuur aan de lont? In de ‘Schemeroorlog’ in de maanden vóór mei 1940 ging het er net zo aan toe. Wanneer zou de hel losbarsten?

Even voordien hadden de westerse mogendheden in 1938 te München besloten om Adolf Hitler niet op de vingers te tikken omdat hij een deel van het toenmalige Tsjecho-Slovakije had ingelijfd. Dat was een grove misrekening van de geallieerden, en men had beter kunnen weten. Hitlers bedoelingen waren al heel lang duidelijk, maar naar buiten toe liet hij zijn tegenstanders uitschijnen dat hij helemaal geen oorlog wou. Het vredesakkoord dat de toenmalige Britse premier Neville Chamberlain met de Duitse dictator had gesloten, bleek later een vodgepate. Hitler viel Polen en nadien ons land aan. Geschiedenis herhaalt zich steeds maar ten dele, en vaak ook helemaal niet, maar ze leert ons altijd wel iets. In dit geval dat we ons niet mogen verkijken op de bedoelingen van de Russische president Vladimir Poetin. De Russische leider moet van de zijde van de NAVO goed in het oog worden gehouden. Alleen zijn daden, en niet zijn woorden tellen.

Mistgordijn

Voorlopig blijft het ook een schemeroorlog, met diplomatiek overleg, met ontmoetingen aan lange vreemde tafels, met aan de ene kant de Franse president Macron, aan de andere zijde Poetin, met telefoongesprekken tussen de Russische leider en de Amerikaanse president Biden... De Russen trekken een mistgordijn op en beloven hun grondtroepen terug te trekken. In de praktijk is daar dan niets van te merken. Ze minimaliseren de situatie en verdenken de Amerikanen van mateloze hysterie. Wie de waarheid spreekt, is in dit kat-en-muisspel niet te achterhalen. Het schaduwboksen verhuult immers de ware bedoelingen van de boksers.

Eerlijk, deze onzindelijke strategie is niet meer van onze tijd. En in tijden van corona wanneer onze bewegingsvrijheid en gelukzaligheid al zodanig op de proef worden gesteld, kunnen we een oorlogsdreiging wel missen als kiespijn. Dat moet er niet nog eens bovenop komen. Kunnen de dames en heren van het Noord-Atlantisch Bondgenootschap dit even meenemen wanneer ze met Poetin praten? Niemand heeft belang bij een oorlog. Ik hoop dat ze daar af en toe eens in geschiedenisboeken over WO I en WO II bladeren. Niets dan ellende, dood en vernieling.

De diplomatie moet nu alles inzetten op het voorkomen van een oorlog. Wie later gezichtsverlies zal leiden, Poetin die dan toch zijn troepen terugtrekt, of Europa en de

Verenigde Staten die zich nodeloos zorgen hebben gemaakt, het maakt niet uit: GEEN OORLOG AUB! Wie achteraf gelijk heeft gekregen, is in deze van geen tel.

Europees leger

Intussen moeten we ons toch eens bezinnen over onze eigen veiligheid. Is het niet de hoogste tijd dat Europa een echt leger krijgt om als het nodig is een vuist te maken richting veldheren, zoals Poetin? Op 4 april 1949 werd door 12 Europese en Noord-Amerikaanse staten de stichtingsakte van de NAVO ondertekend. Daarmee legde West-Europa zijn lot in handen van de Amerikanen. Heel begrijpelijk gezien er toen een koude oorlog tussen oost en west woedde. “Nous avons peur”, zei de toenmalige Belgische minister van Buitenlandse Zaken Paul-Henri Spaak terecht. Na de val van de Berlijnse muur in 1989 dachten we dat die “peur” wel zou overwaaien. Maar neen, de dreiging bleef en Europa maakte nauwelijks werk van een eigen defensiemacht. Een oorlog op Europees grondgebied, zoals in de Balkan, kon alleen door Amerikaanse interventie beëindigd worden. Europa keek altijd onmachtig toe.

In conflicten zoals nu met Rusland, is deze Europese zwakte onuitstaanbaar. In het geval Rusland straks toch zijn tanks over de grens van Oekraïne laat denderen, zal Europa er opnieuw verslagen bijstaan, en wie zal ons dan weer moeten beschermen? Juist, de Amerikanen. ■

Vive ma liberté

Wanneer vrijheid in al haar vormen en gedaanten als vanzelfsprekend wordt beschouwd, loert het risico om ze te verliezen om de hoek. De recente betogingen leggen het debat weer wijd open over de vraag: wat is vrijheid en hoe ver kunnen we (of moeten we) daar in gaan? Maar moeten we daar als liberalen vandaag wel een antwoord op willen geven?

door Janna Bauters,
LVV-ondervoorzitster

De liberale democratie is allesbehalve verworven en moet dagelijks gesoigneerd worden. Ze is het resultaat van een jarenlang rijpingsproces in West-Europa en de Verenigde Staten met als belangrijkste doel het verdedigen van individuele rechten op leven en eigendom, vrijheid van religie en meningsuiting. Om deze rechten te vrijwaren, werden zekerheden en controlemechanismen ingevoerd. Gelijkheid voor de wet, onafhankelijk rechtbanken, scheiding van kerk en staat, scheiding der machten: we nemen het allemaal voor lief.

Knipperlichten

Maar deze manier van samenleven is geen vanzelfsprekendheid. Ze druist soms in tegen enkele natuurlijke menselijke reflexen. We kunnen haar dan ook niet zomaar uit het niets in andere samenlevingen inkanten. In Afghanistan kregen we op dat vlak zeer onlangs nog een grote les in nederigheid. Afghansen - en dan vooral Afghaanse vrouwen - die even konden proeven van vrijheden na meer dan twintig jaar Westerse interventie, lijken terug bij af. Maar dit toont net de noodzaak om haar vuriger dan ooit te verdedigen. Want ook in Europa staan de liberale democratie en de rechtsstaat onder druk. Naast de rode lantaarns Polen en Hongarije gaan de knipperlichten ook aan

bij het kijken naar onder meer Malta, Roemenië en Slowakije.

Nog dichter bij huis, zette de coronacrisis dit debat op scherp. Een streven naar vrijheid lijkt de grootste gemene deler onder de betogers in Brussel die op straat kwamen vóór het openhouden van bepaalde sectoren en tégen de coronapas. Vrijheid staat centraal in onze liberale democratie, maar hetzelfde begrip wordt door anderen als paard van Troje onze samenleving binnengerold om net onze democratie onderuit te halen.

Als liberalen mogen we niet toestaan dat dit begrip "Vrijheid" dat ons zo lief is, te pas en te onpas wordt gebruikt en vooral misbruikt omdat het nu eenmaal mooi bekt. Het is weliswaar mooi om zien dat er in primetime wordt gediscussieerd over wat we nu als de "echte vrijheid" moeten beschouwen, al was het maar om de aandacht voor de nood aan vrijheid levend te houden. In dit debat voelen we ons als liberalen dan ook als een vis in het water. Maar met filosofische discussies gaan we het verschil niet maken.

Show, don't tell. Wat vrijheid precies betekent, moeten we tonen en doorvoeren. We moeten de instituties die onze liberale democratie dragen, met rasse schreden versterken. Te beginnen met het parlement en justitie.

Particratistische feniks

Willen we de heersende onverschilligheid en zelfs afkeer van de politiek omzetten naar een betrokkenheid, dan moeten we naar Zwitsers model het parlement verster-

ken en daarnaast een corrigerende directe democratie invoeren. De particratistische feniks heeft zijn leven gehad. Hij zal moeten verbranden om nadien als democratische feniks te kunnen herrijzen. Het parlement als controleorgaan dat met kritische blik het uitvoerend beleid van de regering durft bij te sturen. Misschien kan het Liberaal Vuur aan de lont worden gestoken om hier eindelijk werk van te maken, wie weet. Want de vrijheid krijgen om uw volksvertegenwoordigers zelf te mogen (ver)kiezen, om hen daarna lamgeslagen te zien worden door het bestaande particratistische systeem, is een vals gevoel van vrijheid.

En de liberale democratie en vrijheden gaan ook hand in hand met een sterke rechtsstaat. (Herinnert u zich onze open brief aan minister van Justitie in Volksbelang van oktober 2020...). Hoewel België zich een uitgesproken voorstander van de sterke rechtsstaat toont op het internationaal toneel, blijft Justitie een ondergefinancierd departement. De digitaliseringsgolf die onder liberaal bewind is ingezet, is een mooi begin. Maar een steekvlam is het zeker nog niet, om te komen tot een rechtsstaat waarin vrijheid, rechtszekerheid en rechtsgelijkheid werkelijkheid zijn.

Pas wanneer de rechtsstaat in ere is hersteld en de participatie haar laatste adem uitblaast, kunnen we als liberalen terug aan tafel om onszelf te "smijten" in filosofische metadiscussies.

Pour toi et le monde entier,
Vive ma liberté! ■

Liberaal Volksbond in het strijdperk

Uit onvrede met het programma en de kandidaten van de Brusselse Liberale Federatie gaat de Liberale Volksbond van het arrondissement Brussel bij de parlementsverkiezingen van 1921 met een eigen lijst naar de kiezer. Julius Hoste jr. en Het Laatste Nieuws ondersteunen hen.

door Sébastien Baudart,
Liberas

De Liberale Volksbond wordt opgericht in 1909 met als doel de Vlaamse liberalen in en rond Brussel te verenigen en een tegengewicht te bieden voor de Franstalige dominantie binnen de Brusselse Liberale Partij. Vader en zoon Julius Hoste, uitgevers van onder andere Het Laatste Nieuws, zijn drijvende krachten van de vereniging. De Volksbonders richten zich onder andere tot arbeiders, bedienden en landbouwers, wiens taal- en materiële belangen ze willen verdedigen. In 1912 komt het uit protest tegen de samenstelling van de Brusselse liberale lijst bijna tot de vorming van een scheurlijst, maar bij de parlementsverkiezingen van 1921 komt de eigen 'Vlaamse liberaal-demokratische lijst' er echt. Hoe is het zo ver kunnen komen?

Volksbond versus Fédération

Na een vergadering tussen het Liberaal Vlaams Verbond (LVV) en de Landsraad van de Liberale Partij over de positie van de Vlaamsegezinde democratische liberalen binnen de partij en op de kieslijsten, stuurt de Volksbond op 16 september 1921 een brief aan de Brusselse Fédération Libérale. De Volksbond vraagt in zijn brief aan de Federatie om te onderhandelen over 'een passende vertegenwoordiging' van Volksbonders op de Brusselse liberale lijst. Als antwoord vraagt de Federatie aan de kandidaten van de Volksbond om drie programmapunten te onderschrijven: de Franstalige Gentse universiteit moet onaangetast blijven, de net gestemde bestuurlijke taalwet dient herzien te worden en er mag geen verkorting van de legerdienst naar zes maanden komen. Deze punten zijn echter onverenigbaar met het

Lijsttrekker Victor Heymans, een foto uit Het Laatste Nieuws. (Collectie Liberis)

programma van de Volksbond, die ook benadrukt 'dat geen enkel van deze drie punten ooit door een liberaal Kongres werd bepaald'. Het komt tot een definitieve breuk, die niet enkel een gevolg is van de taalkwestie, maar gaat over 'gansch de richting van het liberalisme', aldus Julius Hoste jr.

Stamboom en programma

Inhoudelijk stellen de leden van de Volksbond dat ze een tegengewicht willen bieden voor 'sommige middens' die de Liberale Partij in een conservatieve en anti-Vlaamsegezinde richting duwen. Het programma van de Volksbond is breed en gevarieerd met onder andere taalkundige, democratische, sociale en economische programmapunten, het einde van de schooloorlog én het vrouwenstemrecht. De Volksbond focust zijn communicatie vooral op de taalkwestie

en op defensie. Wat landsverdediging betreft, beseffen de Volksbonders de noodzakelijkheid van een behoorlijke landsverdediging, maar weigeren ze mee te doen aan 'militarisme'. Omtrent de taalkwestie sluiten ze een bespreking van de Bestuurlijke Gelijkheidswet van 1921 af met de conclusie 'Is dat alles? Wordt daar nu zoo over geroepen? [...] De openbare besturen en ambtenaren moeten de taal van de streek kennen, waar zij hun ambt uitoefenen, en van de Belgen, met wie zij moeten omgaan! Is dat te veel vragen?'.

De lijst en uitslag

De Volksbond komt voor de Kamer op met een lijst van 26 kandidaten. In de kiesstrijd wordt Het Laatste Nieuws door Hoste volop ingezet als propagandamachine. Van 9 tot 20 november, de dag van de verkiezingen, publiceert de krant dagelijks de volledige kieslijst. Daarnaast verschijnen ook nog extra advertenties. Op 20 november kan de Liberale Volksbond in het kiesarrondissement Brussel voor de Kamer 3.497 kiezers overtuigen, wat overeenkomt met 1,32% van de stemmen en geen verkozenen. Lijsttrekker Heymans stelt in Het Laatste Nieuws van 26 november dat de Volksbond niet slecht heeft gescoord ten opzichte van de andere kleine partijen en stemmen haalde in alle districten. Ook vindt hij het aanmoedigend dat de lijst van de Volksbond 5,5% van de stemmen van 'de groote liberale lijst' haalt. 'Dat er te Brussel Vlaamsegezinde liberalen bestaan, hebben we bewezen', besluit hij met vertrouwen voor de toekomst. ■

Dit is een ingekorte versie van het gelijknamige artikel op Liberis Stories (www.liberisstories.eu). Foto's en archiefmateriaal over (leden van) de Liberale Volksbond zijn steeds welkom op Liberis (info@liberis.eu).

Wat hebben de moord op JFK, de aanslagen op de Twin Towers en corona met elkaar gemeen? Juist... complotdenken! Twee recente boeken proberen werktuigen aan te reiken om het te ontmaskeren, en één ervan zoekt ook een verbetertraject tegen foute redeneringen.

Complotdenken ontmaskerd

door Aviva Dierckx

Een antwoord via de filosofie

De filosofen Steven Nadler (notoir Spinozist) en Lawrence Shapiro schreven, veront-rust doordat zovelen in Amerika maar ook in de hele wereld 'gekke en zelfs gevaarlijke ideeën' aanhangen, hun boek 'When bad thinking happens to good people' en gaven het als ondertitel mee: hoe filosofie ons kan redden van onszelf. Titel en ondertitel vormen de perfecte samenvatting, want onze filosofen hopen dat we ophouden om alle complotdenkende mensen ook meteen weg te zetten als dom of boosaardig. Het kunnen best goede en niet-domme mensen zijn, die slechte denkpatronen overgenomen hebben, en vervolgens een zekere koppigheid ten-toonspreiden.

De schrijvers zoeken, weg van de waan van de dag, in de filosofie een antwoord, die al sinds mensenheugenis ratio en moraal in de gereedchapskist steekt om te proberen zo goed mogelijk te leven en de wereld te begrijpen. Nadler en Shapiro tonen aan hoe slechte denkpatronen ook aan goede mensen blijven kleven: de manier waarop deze mensen tot conclusies komen en die met vuur blijven verdedigen, is doodgewoon fout, en hetzelfde kan gezegd worden van hun onvermogen om de morele consequenties in te zien van handelen volgen deze foute denktrant. De schrijvers menen dat althans dit aspect kan verholpen worden.

Ze fileren Zombie-ideeën, die blijven circuleren hoewel ze 'dood', bewezen onwaar, herroepen en teruggefloten zijn (de terminologie komt van Nobelprijswinnaar Paul Krugman), en proberen een knak te veroorzaken in de koppigheid van complotden-

kers door stap voor stap de filosofische en wetenschappelijke methodes uiteen te zetten voor logica en rationeel denken, aan de hand van concrete voorbeelden.

Dat heeft voor effect dat de lezer het gevoel heeft de inleidende colleges van Jean Paul Van Bendegem bij te wonen!

Van 9/11 naar corona

Dichter bij huis begon moraalwetenschapper Brecht Decoene te schrijven aan een boek over de complottheorieën rond 9/11, een onderwerp waar hij zich al 10 jaar grondig in verdiept heeft.

Ieder argument, ieder element, iedere aantijging van de complotdenkers neemt hij onder de loep, en levert technische, wetenschappelijke, feitelijke en beschouwelijke weerleggingen en commentaren. Er blijft geen spaander heel van wat voor complot ook. Hij schetst een beeld van de mensen die de theorieën aansturen en gaat tot op het bot om hun bronnenmateriaal te achterhalen.

Decoene is realistisch genoeg om te weten dat je niet zomaar met solide argumenten kan 'winnen' van een complotdenker, dat die soms meer gesterkt raakt in zijn overtuigingen doordat je hem er van af wil brengen. Toch mag het nooit als een verloren zaak beschouwd worden – Decoene krijgt ook heel wat vragen van radeloze familieleden van complotdenkers, en dan gaat het natuurlijk over die van bij ons...

Tegen het herdenkingsmoment voor 9/11 van vorige herfst wou hij zijn boek klaar hebben, maar tijdens het schrijven ervan werd hij gevat door de gelijkenissen tussen de 'truthers-beweging' rond 9/11 en de corona-complotdenkers.

Dus hoewel het boek louter en op meesterlijke wijze het 9/11 verhaal brengt, was de

analogie ook journalisten opgevallen, en werden in zowat alle publiciteit en interviews rond het boek ook de 'nieuwe' corona-complotdenkers aangestipt. Dat mag niet verwonderen, want Decoene publiceerde al eerder in de SKEPP reeks 'Achterdocht tussen feit en fictie – kritisch omgaan met complottheorieën'. Hij geeft lezingen (ook over de antivaxers-beweging bijvoorbeeld) en engageert zich actief op sociale media (dé arena bij uitstek waar complotdenkers hun pijlen afschieten) om het waarheidsgehalte te duiden en de weg naar ratio te wijzen. Daar moet je ook nog eens moedig voor zijn! Zijn recent optreden op de Nacht van de Vrijdenker maakte indruk en de podcasts van het Hannah Arendt Instituut waar hij aan meewerkte zijn van het beste wat er in deze te vinden is. Dus als je ooit al les hebt gehad van Van Bendegem, zou ik zeggen: lees liever Decoene dan Nadler/Shapiro. ■

Brecht Decoene, 9/11 – 20 jaar complotdenken, uitg. ASP, Brussel, 2021, 175 blz., 19 euro.

Steven Nadler en Lawrence Shapiro, When bad thinking happens to good people, uitg. Princeton, Princeton NJ, 2021, 215 blz., 27,95 euro.

In 2015 slaakte de Zwitserse Landbouwinstelling een zucht van opluchting: eindelijk had ze een prangend probleem opgelost. De gaten in de Zwitserse kazen zoals Gruyère of Emmentaler bleken met het jaar kleiner te worden. Een ramp dreigde voor de eigenheid van hun wrongel.

Schimmel op de Emmentaler

door Lukas De Vos

De oplossing bleek nochtans simpel. De melk was te schoon, er werd teveel verontreiniging uitgefilterd. Gaatjes waren namelijk het gevolg van een eeuwenoude traditie. Bij handmatig melken bleven hooirestjes achter. Sinds het gebruik van de melkmachines werden die weggehouden. En dus keerden de Zwitserse koeienhouders terug naar hun oud emplooi: ze voegden gewoon wat hooiraadjes toe aan de melk zodra de wei van de wrongel is gescheiden. En de gaatjes werden weer als wel-

eer. Gezond boerenverstand is behoudsgezind. Daarom heeft het Eedgenootschap midden de 19e ook volksraadplegingen ingevoerd over onderwerpen die de burgers zelf kunnen aandragen, en parlementsbeslissingen kunnen terugdraaien. Met 100.000 handtekeningen volstaat het een thema van algemeen belang aan te kaarten. Dat gebeurt vier keer per jaar. De bedoeling, dat blijkt na al die tijd, is vooral zo weinig mogelijk schokkende veranderingen te veroorzaken. Verplichte raadpleging gebeurt als het over grondwetswijzigingen gaat en buitenlandse verbintenissen (zoals toetreding tot de VN, wat pas gebeurde op 3 maart 2002). Zowel verwerpingen als aanvaarde onderwerpen neigen vrijwel altijd naar het behoud van het status quo. Bij sommige voorstellen is ook een meerderheid van de 26 kantons nodig.

Minaretten

Zo aanvaardde het burgerschap in 2003 een

Referenda zijn een belangrijk onderdeel van de directe democratie in het Zwitsers confederaal democratisch model.

versterking van de volkswil. Voortaan zouden ook gewone wetten kunnen teruggeroepen worden door de gewone man. Makkelijker, want maar half zoveel handtekeningen nodig. Afwijzing beroert het establishment nog meer dan aanvaarding. Zo wezen de Zwitsers de bouw van minaretten af op 29 november 2009, want die verstoorde het Alpenlandschap. Zo verwezen het voorstel van de conservatieve groep Ecopop in 2014 af om een grens van 16.000 te leggen op het jaarlijks aantal aanvaarde inwijkelingen. Daarmee werd een eerder dat jaar aanvaarde inperking opnieuw verworpen. In 2020 ving de intussen grootste partij, de uiterst rechtse SVP (de Volkspartij), bot toen het voorstelde het vrij verkeer met de Europese Unie aan banden te leggen. Dat zou de Helveet gevoeld hebben in zijn portemonnee, en daar moet je afblijven. De reden voor het volksgedrag is

altijd simpel: hou wat we hebben en ga langzaam voort. Daarom duurt ook alles zo lang in de confederatie.

Vikingstijl

Er valt veel te zeggen voor die bedachtzaamheid. De schaamteloosheid van met de karwats door het parlement gejaagde snelwetten, zoals in België, die de Raad van State als slordig werk geregeld terugstuurt naar de Kamer, blijft de Zwitsers bespaard. Dat komt omdat de subsidiariteit de grondslag vormt van de Zwitserse besluitvorming. De macht ligt bij de kantons, in echte Vikingstijl, ten minste in Glarus en Appenzell Innerrhoden, gebeurt dat nog in open volksvergaderingen met handopsteken. Vier op vijf gemeenten passen dat ook toe op hun marktplein. Het tweekamerparlement, de Bondsvergadering (Nationale Raad en de Kantonsraad), oefent

uitsluitend de 'residuele', grensoverschrijdende bevoegdheden uit zoals landsverdediging, internationale rechtspraak, klimaatbeleid en dies meer. Daarom bestaan er ook maar zeven ministerposten, die trouwens altijd moeten terugkoppelen naar de volksraadpleging. Sinds 1959 bepaalt de federale verkiezingsuitslag de samenstelling door de vier grootste partijen, nu zijn dat de christendemocraten (Die Mitte), socialisten (SD), liberalen (FDP) en de Schweizerische Volkspartei (SVP, populistisch rechts). Uit hun midden kiezen ze jaarlijks een staatshoofd, dit jaar is dat de vrijzinnige democraat Ignazio Cassis (FDP). De Bundespresident behartigt ook buitenlandse zaken. Dat zorgt voor stabiliteit, want de regering kan niet vallen, aangezien ze beperkte bevoegdheden heeft en haar samenstelling grondwettelijk vastligt.

Wezenlijk blijft de controle door de gemeenten en door de kantons, die elk een eigen 'regering' hebben, de Grote Raad. Om de behoudsgezindheid maar te beklemtonen: tot 1971 hadden alleen mannen stemrecht; nu, vijftig jaar later, zijn drie van de zeven ministers vrouwen. Je moest ook 21 zijn, pas in 1991 werd het kiesrecht verlaagd naar 18 jaar. Behalve in Glarus, daar volstaat 16 jaar. In het hoofdstedelijk kanton Bern komt er weldra een raadpleging over een soortgelijke verlaging van de kiesdrempel. Dat komt omdat de jongeren een steeds grotere invloed nastreven in het beleid. Eén voorbeeld.

Tabaksreclame

Van de vier voorgelegde vragen in het Volksinitiatief van 13 februari is er één die aange-

zwengeld werd door jeugdgroeperingen in samenwerking met de gezondheidsdiensten: verstrenging van de wetgeving op tabaksreclame. Dat was nogal een pijnlijke ervaring voor de regering. Zij vond het voorstel, net als de Bondsvergadering en – uiteraard – de tabaksindustrie "te radicaal". Die laatste is geen onbelangrijke speler in Zwitserland. De drie grootste tabaksbedrijven ter wereld, Philip Morris, British American Tobacco en Japan Tobacco, hebben er hun hoofdzetel. Geen wonder dat zij de neecampagne financierden. Voor de regering golden vooral de economische belangen. De tabaksindustrie brengt jaarlijks 5 miljard euro in het bakje, en heeft 11.000 man in dienst. Sigaretten zijn trouwens betrekkelijk goedkoop in Zwitserland, omdat ze veel minder belast worden dan in de andere West-Europese landen. Ruim één op vier Zwitsers blijft lurken aan de pijp of kankerstok. Dat aantal blijft al tien jaar gelijk. Anderzijds sterven jaarlijks ruim 9.000 Zwitsers aan de gevolgen van roken. Minder dan aan covid, maar dat is geen troost.

Traagheid

Traagheid heeft ook zijn nadelen. Twintig jaar geleden bereikte de Wereldgezondheidsdienst een conventie in Genève over tabakscontrole. Het enige Europese land dat wel tekende maar nog altijd niet ratificeerde is uitgerekend Zwitserland. Voortaan is nu wel elke tabaksreclame voor jongeren verboden (Le Temps meldt dat jongeren ten minste 68 keer elk weekend ermee geconfronteerd worden), alleen in een strikt volwassen context mag het nog: tijdschriften, folders, gepersonaliseerde emails of op volwassen websites. De regering staat met de billen bloot. Ze moet nu haar eigen tegenvoorstel dat na zeven jaar bakkeleien pas was goedgekeurd in oktober aanpassen. En ze ziet de tweespalt tussen Romaanse taalgebieden (pro) en Duitse (contra) verder opensplijten.

De Neue Zürcher Zeitung had het voelen

aankomen en kopte zondagmorgen: "Es könnte ein schwarzer Sonntag für den Bundesrat werden". Dat werd het. Niet alleen verslikte ze zich in de tabaksmok, ze kreeg ook kletsen op twee andere dossiers. Ze wou de steun aan de (vooral plaatselijke) pers bijna verdubbelen, gespreid over zeven jaar. Het volk zei nee. Ze wou het zegelrecht van 15 % afschaffen. Het volk zei nee. Dat belooft voor de verkiezingen van volgend jaar. En voor andere heikele punten die eraan komen op 15 mei: de volksraadpleging over opgedreven steun voor Frontex, de buitengrensbewaking van de EU; over de "Lex Netflix" die gaat over de bescherming van de eigen filmproducties; en over orgaantransplantatie.

Dierproeven

De enige troost voor de Bundesrat is dat 80 % van de bevolking wil doorgaan met dierproeven en menselijke experimenten. Een volledig verbod, ook op de invoer van produkten die daaruit volgen, zou rampzalig zijn voor het gezondheidsbeleid en de economie, werd geadviseerd. Dat geloven de Zwitsers wel, want meer dan de helft van de uitvoer komt uit twee sectoren: de scheikundige nijverheid en de farmaceutische industrie. Bern beweert trouwens dat het nu al de strengste wetgeving heeft inzake dierenproeven. Voor cosmetica is elk gebruik verboden, in de geneeskunde is het gebruik snel op een derde teruggevallen (nu nog 550.000, heeft Le Matin berekend) aan striktere voorwaarden.

Daarin mispakte de regering zich bij het zegelrecht. Zelfs de eenvoudige alpenhoornblazer doorzag de bedoeling: de grote bedrijven en multinationals kregen een geschenk om toch maar niet te delokaliseren. Concurrentiekracht behouden. Idem dito voor de pers: steun: door schaalvergroting dreigen alleen de grote concerns te profiteren. Kaasboeren moet je niet onderschatten. Ze weten hoe gaten ontstaan. Ook in hun geldbeugel. ■

De grootte van de gaatjes in de Emmentaler-kaas: stof voor Zwitserse discussies...

Durven keuzes maken

door Mark Bienstman
mbienstman@hotmail.com

In elk zichzelf respecterend land heeft de overheid een minumpakket van taken die, los van welke ideologische en politieke overwegingen ook, zeker moeten worden opgenomen om de samenleving correct te laten functioneren: het vrijwaren van de binnenlandse veiligheid is daar zeker één van.

Binnenlandse veiligheid impliceert onder meer een politiemacht die instaat voor het toezicht en het afdwingen de correcte naleving van alle democratische gestemde wetten en reglementen; een rechterlijke macht die alle mogelijke discussies rond het niet-naleven en de juiste interpretatie van die wetten en reglementen op objectieve manier beoordeelt en sanctioneert, en uiteindelijk een penitentiaire macht die manifeste overtreders van wetten en reglementen sanctioneert, en – als het enigszins kan – ook voorbereidt op een vlotte re-integratie in de samenleving.

Gebrek aan middelen

In al deze materies is in ons land om het zacht uit te drukken “ruimte voor verbetering”. Het drama van Julie van Espen die werd verkracht en vermoord door een man die in volle vrijheid aan het wachten was op zijn volgende proces, de kleine Dean die werd vermoord door een man die 12 jaar eerder werd veroordeeld voor exact dezelfde gruwelijke feiten, gevangenen die overvol zitten en waarvan de directeurs zelf zeggen dat dit de beste omstandigheden zijn om recidive in de hand te werken, de onwettelijke achterstand in de meeste Rechtban-

ken, zijn slechts enkele voorbeelden van hoe het grondig misloopt met ons binnenlands veiligheidsbeleid. Een rode draad door al deze schrijnende verhalen: een gebrek aan middelen om tijdig te doen wat er zou moeten gebeuren.

Nu weet iedereen wel dat dit het klassieke klaaglied is van elke overheidsdienst: er zijn altijd te weinig middelen. In zo’n situatie kan men drie dingen doen: ofwel kijken of het takenpakket niet kan worden afgeslankt zodat er middelen vrijkomen voor de andere, echt dringende taken; ofwel kijken of men de (zelfs dringende) taken wel op de meest efficiënte manier uitvoert (kan er méér worden gedaan met de bestaande middelen en zijn er minder middelen nodig om die taken uit te voeren?); ofwel (zonder verdere vragen te stellen) méér middelen ter beschikking stellen.

De voorbije jaren is er op de essentiële overheidstaken, dus ook de Binnenlandse Veiligheid, al zoveel bespaard (meestal louter lineair – en dus blind – soms meer doordacht) dat daar al lang de bodem is bereikt. Anderzijds zijn er in ons land zoveel bestuurslagen (Federaal – Gemeenschappen – Gewesten – Provincies – Gemeenten – intercommunales ...) waarbij elke bevoegde

verantwoordelijke natuurlijk een budget wil om zijn beleid te kunnen voeren. Resultaat: een enorme versnippering van hoe dan ook schaarse middelen, waardoor een zinvolle afweging van wat nu echt dringend is voor dit land, totaal verloren gaat.

De kamsalamander

Wie kan het nog aan elkaar knopen dat er in onze gevangenschappen zo’n 30 % overbevolking is (met alle mensonwaardige situaties van dien), terwijl op een andere plaats, en ik citeer uit het fameuze Sigmaplan: een gebied, bijna 30 hectare groot, wordt omgetoverd tot een broek, met een oude arm van de Dijle en een reeks poelen waarin de kamsalamander zich in zijn sas zal voelen (sic).

Met alle respect voor de kamsalamander, maar zitten hier onze prioriteiten toch niet een beetje scheef? In dit totaal versnipperde land heeft niemand nog een overzicht over het globale plaatje en over wat echt belangrijk is. Dat ondanks de enorm hoge fiscale druk de burger niet altijd het gevoel heeft dat hij “waar voor zijn geld” krijgt, hoeft dan ook niet te verwonderen. Besturen, en zeker goed besturen, is durven keuzes maken en prioriteiten zetten, niet alles een heel klein beetje willen doen. ■

Werk van André Goezu en Guy Goezu wordt tentoongesteld in Galerie Épreuve d'Artiste, Oudekerkstraat 64, 2018 Antwerpen van 20 februari tot 13 maart 2022. Kunstkring Jacques Gorus exposeert werk van André Goezu in Atelier Jacques Gorus, Venusstraat 52 2000 Antwerpen van 29 januari t/m 27 februari 2022.

door Jaak Gregoor

Auschwitz

Zijn leven begon evenwel niet bepaald rooskleurig. In het voor Joodse Belgen rampzalige jaar 1943 werd het gezin in Antwerpen gearresteerd en opgesloten in de Dossinkazerne in Mechelen. Zijn vader werd weggevoerd naar Auschwitz-Birkenau, waar hij omkwam. Door tussenkomst van het verzet kon zijn moeder met haar jonge kinderen ontkomen en onderduiken. De dan vierjarige André wordt gescheiden van zijn familie ondergebracht bij het warmhartige echtpaar Smeulders -Vandijck in een kleine boerderij aan de Witgoorsebaan, te midden van het Pastoorsbos in Wuustwezel. "Daar, tussen de hoge mastenbomen en het brem, begon ik de schoonheid van de omringende natuur te tekenen. Het was voor mij de enige manier om die donkere jaren van zwijgen te overwinnen."

Na de bevrijding keert André terug naar Antwerpen. Hij voltooit de Latijn-Griekse humaniora aan het Lycée d'Anvers, maar voelt zich tegelijkertijd onweerstaanbaar aangetrokken tot de schilderkunst. Vanaf zijn veertiende volgt hij dan ook wekelijks lessen tekenen en schilderen bij de zeer begaafde graveur en schilder Jacques Gorus, om ver-

Of ik de artiestengang in Antwerpen ken, vraagt Ernest Van Buynder. Na 50 jaar meen ik 't Stad nochtans te kennen als mijn broekzak, niet dus. Groot is mijn verbazing dan ook als ik het onooglijke poortje open en een 19de-eeuws beluik ontwaar, een doodlopend steegje dat een mooie tuin en een achttal opgeknapte woningen herbergt. André Goezu wacht me op, verwelkomt me hartelijk, en ik probeer zijn flukse tred te volgen via een steile trap naar zijn prachtige duplex appartement annex atelier. André is 82, in uitstekende conditie, blaakt van levens- en werklust en staat intellectueel op scherp.

André Goezu een portret

volgens van 1956 tot 1962 verder te studeren aan de Academie voor Schone Kunsten en het Nationaal Hoger Instituut voor Schone kunsten in de Scheldestad. Als inspirerende professor kent hij vooral René De Coninck in de etsklas, die hem in contact brengt met de poëzie en fantastiek van de Gentse auteur Jean Ray, alias John Flanders. Als hulde aan deze auteur van het magisch-realisme creëert Goezu de prachtige bibliofiele uitgave 'Jean Ray - John Flanders'.

Parijs

Aangemoedigd door zijn toenmalige professor esthetica Marcel Van Jole, trekt André Goezu in 1968 vanuit Antwerpen naar de Cité International des Arts, in het hart van Parijs. Hij vestigt zich op het Ile St.-Louis, ontdekt er de talrijke grafische ateliers en ademt de vrijheidsgedachte van de lichtstad diep in. Hij voelt zich aangetrokken tot de symbolisten. 1977 wijdt hij de bibliofiele uitgave 'Sphinge' aan Fernand Khnopff en zijn tijdgenoot, de schrijver Emile Verhaeren.

André Goezu is een erudiet kunstenaar met een grote belangstelling voor literatuur. Hij werkte samen met onder anderen Jef Geeraerts, Ward Ruyslinck, Roger Cailliois en Peter Handke, en illustreerde verscheidene bibliofiele uitgaven waaronder recent nog het schitterende 'Equinox', een bibliofiel boek met de sfeervolle gedichten van Richard Fo-

qué. Zijn selectieve omgang met deze schrijvers heeft André Goezu geholpen om een zeer persoonlijke stijl te ontwikkelen, met een eigen symbolische iconografie: paard, boom, vrouw, vogel, wolk.

Zoals hij in de literatuur het gedicht verkiest boven de roman, zo gaat zijn belangstelling in de muziek eerder uit naar kamermuziek dan het grote symfonische repertoire. In 1976 schreef de Belgische componist Wilfried Westerlinck 'Aubade', een compositie voor klarinet en twee slagwerkers rond het thema paard, vogel en vrouw naar werk van André Goezu. Deze compositie werd door de toenmalige BRT ingezonden voor de radioprijs van Brno, waar het werk werd bekroond.

Kosmopoliet

André Goezu is een kosmopolitisch kunstenaar wiens stilistisch raffinement, subtiële verfijning en elegantie een uiterste gevoeligheid bedekt: droefenis om de pijn van het lijden tijdens de Holocaust.

Tot vandaag pendelt André Goezu met regelmaat tussen Parijs en zijn thuisstad Antwerpen. Om te exposeren, en om zijn goede oude vrienden te zien, onder wie Adriaan Raemdonck, eregouverneur Camille Paulus, en Ernest Van Buynder. De nostalgie naar zijn geboortestad geeft hij gestalte in zijn bibliofiele boek 'Antwerpse symbiose' dat hij realiseerde met de schrijfster Monica Van Paemel. ■

De man die van mensen hield

door John Rijpens

Hierop volgde 'Koude Oorlogsdromen' als een soort reactie tegen de beschermende didactische toon van de doorsnee Vlaamse roman. In 'Schrijven in de grauwwzone' bracht hij een ode aan M.H. Berckmans, de aan lagerwal geraakte Antwerpse schrijver waarvan de boeken vandaag verzamelobjecten zijn geworden. Na jaren van onderzoekswerk pakt Ceustermans vandaag uit met 'De man die van mensen hield', een levensecht beeld van Emmanuel ('Mane') de Bom (1868-1953), schrijver, romancier, medeoprichter van 'Van Nu en Straks', journalist, en hoofdbibliothecaris van de Antwerpse Stadsbibliotheek, die hij helemaal reorganiseerde.

Belevenissen

Ceustermans, die vier jaar lang geschriften en notitieboekjes van de Bom ontleedde, participeert in de verschillende fasen van de Boms leven en hij doet dat met verve naast de historische decors en de meer persoonlijke belevenissen van de Boms tijdgenoten (... hij werd geboren in een stad die op vele plaatsen nog in een middeleeuws gewaad gehuld leek. Een stad die zich vlijde in de kromming van een rivier en een nog niet rechtgetrokken Scheldekaai...).

De Boms vader was een meester-kleermaker die moest zwoegen om zijn negen kinderen te onderhouden. De Bom belandde in de middelbare stadsschool en bleek in het liberale

Antwerpen door de schoolstrijd van toen minder getekend dan generatiegenoten zoals de latere politicus Camille Huysmans (1871-1968). Mane's familie bleek eerder li-

Chris Ceustermans.

BIOGRAFIE VAN SCHRIJVER EMMANUEL DE BOM
Chris Ceustermans is een jonge Vlaamse auteur die van boeken houdt, van schrijvers, van bibliotheken en van boekhandelaars. Zijn debuutroman 'De Boekhandelaar' werd meteen gekatapulteerd naar een nominatie van de AKO Literatuurprijs.

Emmanuel de Bom en Stijn Streuvels in de veranda van het Lijsternest te Ingooigem, omstreeks 1905. (Collectie Stad Antwerpen, Letterenhuis - Collectie Vlaamse Gemeenschap)

beraal dan kerks. Zij waren geabonneerd op 'De Kleine Gazet', het blad van de Antwerpse liberale voormannen als Jan van Rijswijk, Pol de Mont en Max Roose, die later een grote rol in de Boms leven zullen spelen. Hij stortte zich, zoals zovelen in zijn tijd, op Conscience ("die natuurlijk boven alle anderen uitverkoeren was").

Liberaal journalist

In het hoofdstuk 'Van sprookjesverzamelaar tot rebels prozaschrijver' vertelt Ceustermans de Boms lotgevallen bij het solliciteren voor een betrekking als stadsambtenaar. Die werd hem manifest niet in de schoot geworpen. Ook zijn lidmaatschap aan het Taalverbond ("alleen liberaal-vrijzinnige auteurs sloten zich in de praktijk aan") dateert uit die tijd. Hij geraakte ook betrokken bij het nieuwe tijdschrift Volkskunde, als sprokkelaar van volksverhalen en legenden. Toen zijn mentor De Mont (zijn bevlogen leraar aan het Koninklijk Atheneum van Antwerpen) zich afkeerde van de volkskunde begon de Bom zich meer op literair en journalistiek werk te richten, af en toe publicerend onder het pseu-

doniem Mendel. In 1888 loodste De Mont zijn pupil de Bom als freelancejournalist binnen in het liberale blad De Koophandel.

Ceustermans vertelt graag over de Boms "woelige vrienden", meer bepaald over de invloed die Cyriel Buysse op hem had. In 1890 was de Bom aardig op weg de coming man te worden binnen de literaire liberale kringen van Antwerpen. Voor fascinerende lectuur zorgt het hoe en waarom er een aanvaring kwam met de liberale krant De Koophandel. Hoe ook, de Bom kon zijn ei kwijt – over prijsboeken voor scholieren – in Het Volksbelang.

Hoerenloper

Ook over de vriendschap tussen Vermeylen en de Bom onthult Ceustermans een en ander. Meer en meer ging het leven van de Bom op een naturalistische roman lijken. Hij bleek een fidele hoerenloper en leerde op het Falconplein de Duitse Clara kennen ("een zangeres en lokster van mannelijke kaladizie") die zijn leven in een stroomversnelling bracht. Clara werd zijn maîtresse en Ceustermans laat geen spaander heel over de Boms nachten met Clara. In een wanhoopspoging om Clara definitief voor zich te winnen ging de Bom stage lopen bij de jonge liberale krant Het Laatste Nieuws waar hij hoopte genoeg geld te verdienen om met Clara te kunnen trouwen, in-

Emmanuel de Bom en Felix Timmermans, op de trein van Brussel naar Gent, juni 1939. (Collectie Stad Antwerpen, Letterenhuis)

tussen dromend van een nieuw tijdschrift (dat 'Van Nu en Straks' zou worden) dat er zou komen met de hulp van August Vermeylen, Van Langendock, Van de Velde. Uit zijn tekst 'Regen', als onderdeel van de cyclus 'Zieke Liefde' blijkt verder ook dat de Bom gefrustreerd geraakt was door verlatingsangst.

De eerste nummers van 'Van Nu en Straks' verschenen in 1893. De Bom zorgde met zijn schets 'Blonde gedachten' voor een van de ultieme fin-de-siècle teksten uit de Vlaamse literatuur. Van zijn latere baldadig-kritische revolutionaire essays was nog geen sprake. In het tweede nummer zet de Bom in zijn prozaschets 'Kamers' een vermoede jongeman neer, die in zijn kamer zit te mijmeren terwijl het volk door de straten trekt. In die tijd voelde de Bom zich verbonden met de liberale beweging: omdat de liberale, Gentse drukker A. Hoste zijn eerste boek ('Hendrik Ibsen en zijn werk') had uitgegeven? Ondertussen bleef de Bom drijven op de opstandigheid van het anarchisme dat ook later 'Van Nu en Straks' zou kleuren. Ceustermans onderzoekt waarom de spanningen tussen de Bom en Vermeylen groeiden ("de Bom had het gevoel dat Vermeylen niet echt in hem geloofde") en waarom 'Van Nu en Straks' in ademnood geraakte.

Volksbelang

De Boms geliefde Clara sterft en aan haar dood zorgt Ceustermans voor een wijdlopieg hoofdstuk. Na Clara's overlijden zou de Bom zich nog verbeterer voor 'Van Nu en Straks' gaan inzetten. Tegen zijn zin was de Bom ingelijfd bij de Antwerpse Burgerwacht waar hij in opstand kwam tegen de Franstalige bevelvoering. In Het Volksbelang verschenen verontwaardigde artikels met koppen als

"UN, DEUX, TROIS, VIER!"

Ondertussen slaagde de Bom erin om zijn vriend Stijn Streuvels ("die hem fascineerde") bij 'Van Nu en Straks' binnen te halen. Een bizarre vriendschap, volgens Ceustermans: "omdat Streuvels de chroniqueur werd van het vaak genadeloze leven op het platteland en de Bom zich (met 'De Daad') ontpopte als chroniqueur van grote en kleine drama's in de havenstad"). Toen 'Van Nu en Straks' op apegapen begon te liggen (met nog slechts 145 abonnementen en financiële tekorten) stapte de Bom en zijn liberale Antwerpse netwerk over naar 'De Vlaamsche Gids', tot grote ergernis van Vermeylen.

De Boms roman 'Wrakken', waarin hij zijn Clara-demonen op papier had kunnen uitdrijven, kreeg bij het verschijnen niet veel weerklank, hoewel geprezen door generaties literatuurwetenschappers "als een bescheiden mijlpaal in de Vlaamse literatuur, een eerste psychologische stadsroman...".

Nora

Toen dook Nora op, een "gecultiveerde vrouw", een gediplomeerde onderwijzeres. Zij werd zijn geliefde maar de Bom was aanvankelijk niet in staat om op zijn eentje een gezin te onderhouden met een levensstandaard die Nora gewend was. Met behulp van zijn vrienden Max Rooses en Louis Franck kreeg de Bom verhoging van titel en loon aan de Stadsbibliotheek. Zij trouwden in 1901 en hij werd redacteur van de Nederlandse krant NRC. Toen werd de basis gelegd voor een meer dan 40 jaar lang durende carrière als journalist, "die het grootste deel van zijn schrijfenergie zal opsorpen".

Maar Nora leed aan tbc en zij verhuisden

naar het toen nog landelijke Kapellen waar de Bom het in het literaire bekende Huis ten Heuvel liet optrekken. Professioneel ging het hem stukken beter. Hij kon aan de slag als hoofdbibliothecaris en organiseerde er een Conscience-tentoonstelling die bijna 50.000 bezoekers trok en de basis werd voor een Conscience-museum en een museum van de Vlaamse Letterkunde.

Ontslag

De Eerste Wereldtentoonstelling verliep voor de Bom met vallen en opstaan. Ceustermans zorgt voor enkele hoofdstukken over de oorlog en deportaties en een indrukwekkende 'Uitverkoop van de Vlaamse literaire erfenis.' In 1918 werd de Bom ontslagen wegens 'wangedrag tijdens de Duitse bezetting' ondanks uitvoerig gedocumenteerd beroep. Na zijn ontslag werkte hij enige tijd bij de Standaard Boekhandel in Brussel. Door bemiddeling van Stijn Streuvels bij Camille Huysmans werd de Bom in 1920 journalist bij Volksgazet en in 1926 opnieuw tot Stadsbibliothecaris benoemd.

In latere jaren schreef de Bom nog prozaschetsen, die blijmoedig van toon waren maar oppervlakkiger dan zijn jeugdwerk. Gezellig vertelde herinneringen vindt men in zijn roman 'Het land van Hambeke' (1946). Volgens velen zijn magnum opus, over het leven in een groot gezin te Antwerpen in de tweede helft van de negentiende eeuw. Tot het einde van zijn leven bleef de Bom schrijven, als een rustige laudator temporis acti.

Ceustermans rondt zijn monumentale biografie af met een prikkelende epiloog ('Baanbreker tussen heimat en vijgenmat'), noten verwijzend naar de inhoud, een basisbibliografie en een personenregister. ■

Chris Ceustermans, *De man die van mensen hield. Emmanuel de Bom. Biografie.* Uitgeverij Vrijdag, 2022, 445 blz., 34,95 euro.

Studiedag "lokale politiek"

LIBERAAL VLAAMS VERBOND

Zaterdag 26 Maart 2022, Gent

ALL POLITICS
IS LOCAL

Geachte medestander,

Naast de organisatie van debatten en lezingen heeft het LVV een lange traditie in de organisatie van studiedagen. Inhoudelijk sterke programma's en een open debat worden gekoppeld aan netwerken tussen gelijkgezinde liberalen.

Dit jaar vindt de LVV studiedag plaats op **ZATERDAG 26 MAART TE GENT** (Provinciaal Administratief Centrum 'Het Zuid', Woodrow Wilsonplein 2) met als onderwerp: **"Lokale politiek: ALL POLITICS IS LOCAL"**

Een onderbelicht maar relevant thema voor liberalen, waar burgers de politiek het meest nabij ervaren en directe relatie met burgers tastbaar is. Tijdens de vaccinatiecampagne bleek voor de lokale besturen een belangrijke rol weg gelegd en de Vlaamse regering rolt binnenkort een nieuwe Interne Staatshervorming uit.

- **9u-10u: Verwelkoming en Ontbijt**
- **10u : gesprek met vier VLD burgemeesters of schepenen over hun rol als lokaal bestuurder:** *Elsie Sierens (burgemeester Destelbergen); Tania De Jonge (burgemeester Ninove); Frederick Vandeput (schepen Zonhoven) en Hina Bhatti (schepen Oostende)*
- **11u30: debat over pensioenen lokale besturen met** *Luc Janssens (schepen financiën Kapellen) en Jan Leroy (directeur VVSG)*

12u45-13h45: Netwerklunch

- **13u45: Vlaams Minister Bart Somers** over zijn beleid omtrent lokale besturen (*gemeentefusies, lokale staatshervorming, etc.*)
- **14u15: aansluitend debat met Bram Opsomer** (*adjunct kabinetschef Bart Somers*) en **Filip De Rynck** (*professor emeritus UGent, gespecialiseerd in lokale besturen*)
- **15u30: Debat over intercommunales met** *Christophe Peeters (voorzitter gemeenteraad Gent) en Marie De Cock (doctoraatsstudente UHasselt)*
- **17u-19u: Glas der Vriendschap : Netwerkreceptie met Vernaperingen**

De deelnameprijs bedraagt **€35 voor LVV leden** en **€55 voor niet-leden** om de kosten van de organisatie deels te dekken als onafhankelijke en ongesubsidieerde vereniging.

Inschrijven kan via info@hetlvv.be, plaatsen zijn beperkt.

Gelieve volgende zaken aan te geven: aantal personen, LVV lid of niet. Het bedrag dient gestort te worden op de rekening van het LVV : **BE93 2900 5218 0967** voor registratie (ten laatste 19/03).

Wij hopen u talrijk te mogen verwelkomen, en te ontmoeten;

Namens het LVV bestuur:

Thibault Viaene (Voorzitter LVV)